

ПРОТОКОЛ

София, 07.06.2021 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор
„Електроенергетика“

Днес, 07.06.2021 г. от 11:02 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Георги Добрев, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитоновна и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 107/03.06.2021 г., т. 2, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ са поканени - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Проектът на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков.

На основание чл. 6а, ал.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, решение на КЕВР по Протокол № 175 от 05.08.2020 г., т. 8, Комисията за енергийно и водно регулиране ограничава движението на хора и социалните контакти в сградата на регулатора и приоритетно въвежда дистанционно предоставяне на административни услуги и консултации за гражданите.

Предвид това, Комисията за енергийно и водно регулиране е поканила заинтересованите страни по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката за дистанционно участие в общественото обсъждане чрез писмени въпроси и изказвания (изпращани на имейл на служител на Комисията до 16.00 часа на 06.06.2021г.) и чрез програмата за съобщения Skype, за което е необходимо да се заяви участие в срок до 16:00 часа на 06.06.2021 г.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-12-00-272/03.06.2021 г. като заинтересовани лица за дистанционно участие са поканени: **Министерство на Енергетиката, Омбудсман на**

Република България, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа”, Българска стопанска камара, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни Потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Национална федерация на енергетиците и Независима синдикална федерация на енергетиците в България.

Участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype е заявила:

- г-жа Диана Ковачева – Омбудсман на Република България.

Министерство на Енергетиката, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа”, Българска стопанска камара, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни Потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Национална федерация на енергетиците и Независима синдикална федерация на енергетиците в България не са заявили желание за дистанционно участие в обществено обсъждане.

Участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype са заявили и:

- г-жа Мая Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“;
- г-жа Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

На отправената покана за участие в общественото обсъждане са се отзовали: националният Омбудсман на Република България – доц. Диана Ковачева; председателят на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“ – г-жа Мая Манолова и „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД – становището на дружеството ще представи г-жа Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“. В реда, в който прочетох тримата участници ще давам последователно думата. Започваме отново с г-жа Диана Ковачева.

Служител от КЕВР потърси г-жа Диана Ковачева – Омбудсман на Република България, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Доц. Ковачева, чувате ли ме? Здравейте, доц. Ковачева. Моля, в качеството Ви на национален омбудсман на Република България да изразите становището на ръководената от Вас институция относно проекта на решение за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“. Слушаме Ви!

Диана Ковачева – Омбудсман на Република България:

Здравейте, доц. Иванов. Уважаеми членове на КЕВР, уважаеми членове на работната група, публикуваният на интернет страницата на Комисията за енергийно и

водно регулиране доклад за утвърждаване на цените в сектора предвижда увеличение на цените на електрическата енергия на регулирания пазар от първи юли, което в сравнение с предходния ценови период за клиентите на ЧЕЗ е над 4%, а за тези на ЕВН и „Енерго-Про“: над 2%. Наред с това се увеличава и нощната тарифа: при ЧЕЗ с около 5%, при „Енерго-Про“ с над 2%. Бих искала да заявя на това публично обществено обсъждане, че изразявам категорично несъгласие с предлаганото увеличение и смятам, че то е немотивирано. Сега ще Ви запозная с причините за това мое становище.

По отношение на електроразпределителните дружества се предвижда да бъде продължено ценовото регулиране чрез метода горна граница на проходи, при който на основание чл. 3, ал. 2, т. 2 от Наредбата за регулиране на цените на електрическа енергия, след проведен регулаторен преглед, Комисията утвърждава цени и необходими годишни приходи на енергийното предприятие за първата година от регулаторния период и може да ги изменя в края на всяка ценова година или в края на този период. В доклада на работната група е отбелязано, че този метод повишава ефективността на работа на регулаторните дружества, тъй като е свързан с определяни от регулатора показатели за качество и критерии за изпълнението им. В рамките на този процес се смята, че необходимите приходи на енергийните предприятия за всеки ценови период се коригират в зависимост от изпълнението на показателите за качество на енергия, качество на обслужване през предходната година и отчетените инвестиции. В същото време обаче при определяне на цените за първата година от новия регулаторен период липсва анализ относно изпълнение на тези показатели от енергийните дружества, съответно не е извършена корекция на необходимите годишни приходи с показатели въз основа на изпълнението, съгласно чл. 38, ал. 4, т. 2 от Наредбата. Изобщо не е предвидена на практика такава корекция. Бих искала да подчертая, че съгласно чл. 3, ал. 5 от Наредбата Комисията определя показатели за качество на енергията и качество на обслужването именно за целите на ценовото регулиране и постигането на всеки от целевите показатели, което е мярка за цялостно изпълнение на лицензионната дейност от енергийното предприятие. Намирам за необходимо за отбележа в тази връзка, че за първата година от приключващия регулаторен период Комисията е обсъдила възможността за извършване на корекция с показатели въз основа на изпълнението. Корекция тогава не е направена с аргумента, че по данни на електроразпределителните дружества за показателите на качеството на енергията и качеството на обслужването не се установява отклонение от целевите стойности, които могат да бъдат приети за допустими. Констатациите на омбудсмана са, че подобрение в качеството на услугите не се наблюдава. Както вече информирах КЕВР, жалбите в институцията срещу електроразпределителните дружества са основно срещу лошо качество на доставяне на електрическата енергия. В годишния доклад на КЕВР за 2020 г. става ясно, че извършената през 2020 г. проверка на изпълнение на задължителните указания, дадени от КЕВР на едно от електроразпределителните дружества е показало, че предприятиите от дружествата мерки за подобряване на качеството не са достатъчни и не се прилагат в кратки срокове. Предвид тази констатация е взето решение проверките да продължат и през 2021 г. В доклада е отбелязано също, че за целите на ценовото регулиране през 2021 г. е предвидена проверка на всички електроразпределителни дружества относно реално извършени инвестиции и разходи за амортизации на въведените в експлоатация активи. До момента обаче липсва информация от регулатора какви са резултатите от извършените проверки. В тази връзка смятам за необходимо КЕВР да публикува докладите за това.

С оглед на изложеното, смятам за необосновано да не се извършва каквато и да било оценка и корекция на необходимите приходи на електроразпределителните дружества въз основа на тези показатели и смятам, че е важно КЕВР да разясни какви са причините за това. По отношение на инвестициите е извършена корекция по чл. 38, ал. 5 от Наредбата, но поради заличаване на данните в заявленията за

електроразпределителните дружества за утвърждаването на цени всъщност не може да се състави обективно мнение относно изпълнението на техните планове за инвестиции. За пореден път ще подчертая, че заличаването на изходни данни в заявленията на дружествата всъщност е пречка да се състави обективно мнение относно икономическата обосновааност на разходите.

По отношение на разходите, предложени от дружествата, експлоатационни, административни разходи за дейността разпределение на електрическа енергия, са признати от работната група на ниво отчет от базисната година. Съгласно §1, т. 1 от Наредбата, базисната година е преходната календарна година или 12-месечен период, който предхожда внасянето на предложението, за което енергийното предприятие предоставя информация за лицензираната услуга, използвана като основа за определяне на цени. Прави впечатление в тази връзка, че точно през базисната година операторите на разпределителните мрежи са отчетели сериозен ръст на тази група разходи, в сравнение с останалите две от преходния регулаторен период, което буди съмнение доколко е коректна и вярна предоставената информация.

На следващо място в доклада е отчетена тенденция за намаляване на технологичните разходи на електроразпределителните дружества за предишния регулаторен период. Ценовият размер на технологичните разходи при преноса на електрическа енергия през електроразпределителните мрежи през настоящия регулаторен период е намален само с 0,5%, без да става ясно как е определен този процент.

В заключение. Бих искала да допълня, че в условията на пандемична обстановка, в която все още ние се намиране, и свързаната с това икономическа криза, ценовите решения на регулатора следва в максимална степен, според мен, да гарантират интересите на потребителите на електрическа енергия и да бъдат приети в условията и на прозрачност, и на законосъобразност, и на справедливост. Становището ми е, че гореописаните проблеми се явяват предпоставка за нарушаване на тези принципи и посочени изисквания. Затова апелирам към Вас да вземете справедливо решение, при спазване на принципите, от които следва да се ръководи КЕВР при определяне на цените на енергийните предприятия, а именно: осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, създаване на гаранции за защита на крайните клиенти и цените на енергийните предприятия да възстановяват икономически обосновани разходи за дейността им.

Благодаря Ви за вниманието. Писмено становище ще предоставя още днес в законоустановения срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви и аз, доц. Ковачева. Ако може, изслушайте и останалите участници в дискусиата, в общественото обсъждане, както и отговорите, които ще дадат от работната група експертите на Комисията. Успешен ден Ви желаем! Колеги, обръщам се сега към г-жа Мая Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“ за изразяване становището на ръководената от нея платформа.

Служител от КЕВР потърси г-жа Мая Манолова – председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Здравейте, г-жо Манолова. Този път се обръщам към Вас да изразите становището на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“ по проекта на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“. Заповядайте, имате думата!

Мая Манолова - председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“:

Уважаеми г-н Иванов, уважаеми дами и господа комисари,

Благодаря за възможността да изразя становището на Гражданската платформа „Изправи се.БГ“ във връзка с предложението на КЕВР за повишаване на цените на тока за битовите потребители. Категорично Гражданската платформа „Изправи се.БГ“ не подкрепя това предложение. Смятаме, че то е постановено, всъщност предложението, при липса на прозрачност, при липса на ясна и разбираема икономическа обосновка на цените на тока, каквито са изискванията на Закона за енергетиката и в противоречие с ангажимента на КЕВР да следи за защитата, освен на енергийните дружества, но и на българските потребители. Ще маркирам. На първо място. За пореден път (и ние сме го изразявали нееднократно) участваме в обществено обсъждане в условията, в които КЕВР не изпълнява задължението си по чл. 15, ал. 2 от Закона за енергетиката, който текст изисква от КЕВР освен предложенията на енергийните предприятия за нови цени да публикува и всички изходни данни към тях. В случая заявленията на ЕРП-та са качени, но данните в тях не са публично оповестени и по този начин ние се затрудняваме при изразяването на компетентно и прецизно становище, като категорично не приемаме разбирането, че тези данни и факти представляват търговска тайна за предприятията от сектор „Електроенергетика“. Не сме съгласни с увеличението на цената за пренос и достъп до електропреносната мрежа. Изчислихме го на 10,51% и искаме от експертите, подготвили този проект, да обяснят кои са факторите и причините, които налагат да бъдат признати по-високи условно-постоянни разходи, а разликата е с 9% от юли 2021 г. спрямо 1 юли 2020 г., като цената за достъп се увеличава с над 15%, а цената за пренос се увеличава с над 18%. Тук искам да направя едно сравнение. От декларацията на изпълнителния директор на ЕСО, която е качена официално на сайта на КПКОНПИ, се вижда, че неговата годишна заплата е в размер на 181 000 лв. или става дума за средномесечно възнаграждение по 15 000 лв. Това увеличение на цената на достъп и цената на пренос, ако бъде изчислена в първата заплата на шефа на ЕСО, се вижда, че ще доведе до увеличение с 2500 лв. средномесечно, което на фона на обсъжданото увеличение на пенсиите с 5% през последните дни ние смятаме за несправедливо. В същото време ясно от доклада, освен, че се предлагат цените за пренос и за достъп да бъдат повишавани, се вижда, че заложените количества електрическа енергия за следващия регулаторен период намаляват, като намалението е вярно, че е с над 1%, но посоката е не към увеличение, а към намаление. Подобно е положението (и тук мисля да поставя специален акцент) с признаването на разходите на трите ЕРП-та, които участват в образуването на цената за достъп и пренос до електроразпределителната мрежа. Става ясно, че увеличението на разходите на ЧЕЗ ще бъде с над 16%, ако за база вземем 2020 г. Увеличението на „Електроразпределение Юг“ ще бъде с 15%. Увеличението на разходите на „Електроразпределение Север“ ще бъде с над 18%. Всички тези признати увеличения на разходите пряко влияят на цената на тока, която ще плащат българските граждани, така че тук е необходимо да има едно специално пояснение това увеличение на разходите дали се отнася до експлоатационните или до административните разходи. Казвам го и защото „Изправи се.БГ“ представи сигнали на дружества, на фирми, които извършват ремонтни и други дейности, свързани с поддръжката на електропреносната мрежа в едно от ЕРП-та. Става дума за „Електроразпределение Юг“. От това става ясно, че там се заобикаля Закона за обществените поръчки, а търгове, ако изобщо се провеждат, се изнасят извън територията на Република България и не е ясно кое е приложимото право при определянето на изпълнители за тези дейности по поддръжане на електропреносната и разпределителната мрежа, което в крайна сметка, като краен резултат, натоварва цената на тока за българските потребители. Също така, тук няма да се разпростирам, защото Омбудсманът подробно заяви позиция, която и ние изразяваме, защо при корекцията на цените на трите ЕРП-та не се вземе предвид изпълнението на показателите за качество на ел. енергията и за качество на обслужването. Оплакването на потребителите и в

Гражданска платформа „Изправи се.БГ“ не са спрели. Само давам за пример последните протести, които се случиха на територията на София в квартал „Дружба“. Това беше преди две седмици, които протести и недоволството на хората в един столичен район биха могли да послужат за повод на членовете на КЕВР и на експертите да отидат на място и да се запознаят с оплакванията на гражданите. Даже не става дума за това КЕВР (или по-точно комисарите) да напуснете „Дондуков“ и София и да тръгнете из страната. Просто отидете в „Дружба“ на някой от протестите на хората там, за да се уверите, че качеството на електроенергията, на електроподаването, на обслужването изключително много дразнят българските потребители.

И последно. Ние от Гражданската платформа „Изправи се.БГ“ и нашите експерти смятаме, че цената на ел. енергията и на трите дружества, които обслужват крайните снабдителни не са определени по прозрачен начин. Например няма обосновка защо компонентата по чл. 10, ал. 5 се определя в размер на 7%, след като текстът на Наредбата е до 7%. До момента, направихме справка, приложимият процент е бил за 2019 г. 5,84, а за 2020 г.: 6,51. Защо сега се предлага увеличение на тази компонента със 17% спрямо 2019 г., което разбира се отново пряко се отразява на крайната цена, която ще плащат за тока българските потребители. Очакваме отговор на тези въпроси и в същото време още веднъж категорично се противопоставяме срещу повишаването на цената на тока за българските потребители. Благодаря!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Манолова. Сигурен съм, че Вие ще представите и писмено становище в 14-дневния срок. Пожелавам Ви от името на Комисията успешен ден, а ако имате възможност – проследете до края заседанието, за да чуете и становището на работната група по повдигнатите от Вас и от доц. Ковачева въпроси. Ние минаваме към третия участник. Това е г-жа Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД. Моля, връзка с г-жа Горанова.

Служител от КЕВР потърси г-жа Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-жо Горанова, чувате ли ни?

Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Чуваме ли се?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Да, но не Ви виждаме. Само една библиотека с папки... По някакъв начин трябва да застанете в кадър.

Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Чуваме ли се, колеги?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Ние се чуваме, но аз отново повтарям, че трябва да застанете в кадър, за да може да Ви виждаме.

Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Добър ден!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Добър ден! Сега Ви виждаме и чуваме.

Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Казвам се Христина Горанова – ръководител на сектор...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-жо Горанова, моля Ви да представите позицията на дружеството, което представлявате в момента, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, относно проекта на решение на Комисията за енергийно и водно регулиране, свързан с утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“. Заповядайте!

Христина Горанова – ръководител на сектор „Маркетинг и продажба на електрическа енергия“ в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, уважаеми членове на работната група, по отношение на проекта на решение „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД принципно няма възражения по така определената регулирана цена и размера на регулираната квота за регулаторния период. Отново се връщаме към ситуация от предходни години. Нашите възражения са отново по помесечното разпределение – изключително небалансирано за сметка на останалите два ТЕЦ-а. Все пак трябва да отчетем факта, че „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД е базова мощност и такива флуктуации от порядъка на 300 до 650 MW са изключително големи и оказват въздействие и върху енергията, която „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД предоставя на свободния пазар. Нашето виждане е, че като базова мощност това разпределение трябва да бъде доста така по-плавно. Даваме си сметка все пак, че консумацията на крайния клиент е завишена и зависи от атмосферните фактори, но би могло да се подходи много по-плавни и балансирано, както и при останалите двама производители, каквито са двата ТЕЦ-а, включително и енергията при НЕК. Другото основно наше притеснение е по отношение на т.1 на решението. Може би е техническа грешка: оказва се само прогнозната месечна разполагаемост, без да се определя целта на нейното изкупуване, каквато е ситуацията в табличката по-долу с помесечното разпределение. Мината година между проекта на решение и самото решение имаше въвеждане на един допълнителен задължителен ангажимент за „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, каквато беше енергията за ПАВЕЦ. Надявам се, че тази година няма да има такива изненади и точката ще бъде допълнена, а именно: *от които обществен доставчик да изкупува електрическа енергия за целите на снабдяването на крайните снабдители.* Това са нашите възражения. Пожелавам Ви лека работа.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Горанова. проследете, ако обичате, докрай заседанието, защото сега ще дам думата на ръководителя на работната група, който ще отговори на част от поставените въпроси, може би и на тези, които Вие засегнахте във Вашето изложение. Иначе Ви пожелаваме успешен ден от името на Комисията за енергийно и водно регулиране. Обръщам се към Вас, г-н Младеновски. Желаете ли да вземете думата? Заповядайте!

П. Младеновски:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, уважаема г-жо Ковачева, г-жо Манолова, г-жо Горанова, аз ще започна и ще отговоря на всеки един от поставените въпроси.

Първо. По отношение на изказаното от г-жа Ковачева становище, че цените не били мотивирани, като точките, които тя спомена, че не са мотивирани, аз ще започна отзад напред. Следва да се отбележи, че базисната година е основата, при която се определят за новия ценови период всички разходи. Винаги. Това не е измислено от КЕВР, не е измислено от Наредбата. Това са регулаторни методи, които са прилагани в цяла Европа, а не и в цял свят. Това са правилата на регулирането. Именно чрез базисната година се осъществяват съответните анализи, бенчмаркове и сравнения, при които се определят цените за новия ценови период. Аз не виждам тук нещо притеснително от това, което като притеснение изказа г-жа Ковачева.

По отношение на технологичния разход. Той е намален в сравнение с преходния ценови период, като пак е спазено регулаторното изискване, а именно тези технологични разходи постепенно да се намаляват, така че да е изпълнено условието за предвидимост, прогнозируемост на тези разходи както за дружествата, така и за крайните потребители. Тук стигаме и до резултатите от извършените проверки на инвестициите. Колегите, които работят по тези проверки все още работят. През следващата седмица тези проверки ще бъдат представени. След като бъдат приети от Комисията, тогава можем да говорим и за резултатите от проверките на инвестициите на трите електроразпределителни дружества.

По отношение на качеството на енергия и качеството на обслужване. Това е болна тема, естествено, както за Комисията, така и за гражданите, така и за електроразпределителните дружества. Ние ежегодно извършваме проверки относно качеството на електрическа енергия. За всяко нарушение се съставя АУАН, както и се дават препоръки на дружествата за отстраняване на проблемите. Все пак се намираме, чисто регулаторно, в първата година на регулаторния период. Подобни корекции би следвало да се прилагат при следващите години от регулаторния период. Въпреки това, ние още от началото на годината работим по нова методика, съгласно която обаче тези показатели за качество да не се отразяват върху определяните от КЕВР цени, по начина, по който те са се отразявали до момента. Какво искам да кажа? Не е честно да се намаляват цените на всички абонати на електроразпределителните дружества, при положение, че някъде е установен проблем. Би следвало в по-голяма степен да се компенсира там, където е установен проблем, а не да се намаляват и цените на тези, при които няма забележки в качеството на електрическа енергия. В тази връзка са и сложени определени разпоредби в общите условия на електроразпределителните дружества, които вече за ЕВН и ЧЕЗ станаха факт. Това, което ние искаме да направим е показателите за качества да не се отчитат за цялата лицензионна територия, тъй като това изкривява резултата и винаги електроразпределителните дружества отчитат показатели за качество в нормата, а да се отчитат на определени по-малки територии – било на подстанции, било на отделни населени места. По този начин много ясно ще се види къде има проблеми с качеството у къде съответно потребителите би следвало да получат компенсации заради влошено качество на електрическата енергия.

Г-жа Мая Манолова призова едва ли не членовете на Комисията да отидат на проверка, а такива проверки се извършват често, ако не и ежемесечно по подадени жалби и сигнали от експертите на Комисията от отдел „Контрол и решаване на спорове“.

По отношение отново на Мая Манолова, както и в преходното заседание, каза, че липсва прозрачност. Това явно е стандартен мотив чрез който да се изкара, че цените са необосновани. Действително посочи, че се затруднява при изразяването на компетентно и прецизно становище, но тя разполага с достатъчно експерти. Г-жа Цветанка Илиева е наясно с начина на определяне на цените и винаги може да даде едно по-експертно

становище.

Беше зададен въпрос защо са по-високи условно-постоянните разходи на ЕСО и намалявали количествата с един процент. Ще започна от количествата. Заложените количества през изминалата година не са достигнати и то са повече от 1%, в резултат на което „Електроенергийния системен оператор“ ще реализира загуба от недостатъчно пренесени количества. В тази връзка е направена прогноза, съгласно която това са прогнозираните актуални количества за следващия ценови период, като те са дори по-високи от постигнатите през настоящия ценови период. По-високите условно-постоянни разходи на ЕСО се дължат основно на предвиденото увеличение на заплатите на служителите на ЕСО ЕАД и съответно на социалните осигуровки, които са дължими към тях. Това не е без социални разходи. Тук искам да отбележа, че увеличението на социалните разходи не е признато в цените. Тук искам да отбележа, че не бях запознат със заплатата на г-н Ангелин Цачев, но следва да се отбележи, че в ЕСО работят още хиляди служители, които нормално, както навсякъде в страната – и държавна администрация през изминалата година, и на всяка в страната, се увеличиха разходите за труд. Подобно увеличение е признато в цените на „Електроенергийния системен оператор“.

По отношение на въпроса защо разходите на ЧЕЗ, ЕВН и „Енерго-Про“ са увеличени с цитираните 15-16-18%. Основният момент, освен актуализираните условно-постоянни разходи към настоящия момент, съгласно базисната година, това е и по-високата цена на пазара, по която дружествата купуват технологични разходи. Въпреки, че технологичните разходи са намалени с половин процент, следва да се отбележи, че пазарната цена е нараснала с около 40%, дори и с повече, което неминуемо води до по-високи разходи на пазара за технологични разходи.

По отношение на сигнала срещу ЕВН и търговете, които провежда дружеството. Не смятам, че Комисията е компетентна да се произнася по заложеното в сигнала. Аз се запознах с този сигнал. Там беше казано нещо, че едва ли не като се сключи рамков договор, дружеството не изпълнява инвестициите в пълен обем, а ги дава в КЕВР в пълен обем. В резултат на проверката, която се осъществява от КЕВР много ясно е, че независимо от рамковия договор се вземат предвид само извършените инвестиции и въведените в експлоатация активи, съответно техните амортизации, които се отразяват съответно в разходите за амортизации и в регулаторната база на активите. Няма как това, което беше изнесено да се случва и да се отразяват в цените на тока подобни неща.

По отношение на това как се провеждат търгове, кои участници са класирани, кой къде може да обжалва – това не е от компетенциите на КЕВР. Има други институции, които съответно би следвало да реагират.

По отношение на компонентата по чл. 10, ал. 5. Беше запитано защо е в размер на 7%, защо не е както е определена през 2019 г. на по-нисък процент. Причината за това е, изтъкната още и през миналия ценови период (през 2020-2021 г.), тъй като с промени в Закона за енергетиката се появи задължение на небитовите абонати да се снабдяват единствено с доставчици от свободния пазар. По този начин количествата доставена електрическа енергия на крайните снабдители сериозно се намалиха, но основните разходи, независимо от излизането (като условно-постоянни разходи, поддържане на клиентски центрове и т.н.), се запазиха в същия обем. Именно затова и е определена по-висока надценка, която е максимално допустима, по наредба е определена по-висока надценка за дейността, тъй като, както казах, една голяма част от клиентите на тези дружества смениха своя доставчик, излязоха от портфолиото на крайния снабдител, където останаха само битовите абонати и по този начин при намалени количества естествено, че при запазване на абсолютния размер на разходите, като процентно, те се увеличават.

По отношение на изразеното становище от „АЕЦ Козлодуй“. Тук пак ще се върна на по-ниските количества, които общественият доставчик продава електрическа енергия

на крайните снабдители предвид този път от самото начало на ценовия период излизането на небитовите клиенти изцяло на свободния пазар. Това помесечно количество предполага по-малък микс от по-малко производители на свободния пазар, а динамиката на потребление на битовите потребители се характеризира със сериозни пикове, в зависимост от температурата, от времето навън. В тази връзка няма много опции през които, както през останалата година, Комисията да лавира в помесечното разпределение и по този начин да осигури на „АЕЦ Козлодуй“ едно сравнително постоянни ниво на продаваната електрическа енергия на свободния пазар.

По отношение на записаното в т. 1 на решението. Естествено, това е предходната година. Имаше едни такива флуктуации, които следваше да бъдат решени чрез работата на ПАВЕЦ. Сега това е цялото количество електрическа енергия, което „АЕЦ Козлодуй“ би следвало да предостави на обществения доставчик за целите на снабдяването на клиентите на регулирания пазар. Благодаря Ви!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Младеновски, за изчерпателните отговори на всички поставени от тримата участници в общественото обсъждане въпроси. Разбира се, тези отговори ще бъдат отразени и в обяснителната записка, която ще придружава проекта на решение на Комисията за приемането на закритото заседание, което го насрочвам за 01.07.2021 г. Повтарям! Тогава Комисията ще приеме решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“. И нещо, което е известно и на участниците, но аз съм длъжен по протокол да го припомня, че срокът за представяне на становищата е 14 дни след днешното обществено обсъждане. От този срок могат да се възползват не само участниците, които днес се включиха в дискусиата, но и всеки друг, който проявява интерес и иска да представи свое становище в Комисията за енергийно и водно регулиране. Колеги, закривам и второто обществено обсъждане!

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-12-00-272/03.06.2021 г. - покана до заинтересованите лица относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
(Г. Добрев)

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

.....
(Е. Харитонова)

Протоколирал:
(Н. Косев - главен експерт)